

5

הנחות יסוד לחינוך במאה ה-21

יורם הרפז

www.yoramharpaz.com

yorhar@netvision.net.il

עשו מנוי:
03-6922939
www.itu.org.il

כתב עת
של הסתדרות
המורים בישראל

הד החינוך

אל המאה ה-21

התמונות האטומיות של החינוך הישן

⊙ ללמוד זה להקשיב

התמונות האטומיות של החינוך הישן

⊙ ללמוד זה להקשיב

⊙ ללמד זה להגיד

התמונות האטומיות של החינוך הישן

- ⊙ ללמוד זה להקשיב
- ⊙ ללמד זה להגיד
- ⊙ ידע הוא חפץ

התמונות האטומיות של החינוך הישן

- ⊙ ללמוד זה להקשיב
- ⊙ ללמד זה להגיד
- ⊙ ידע הוא חפץ
- ⊙ התודעה היא מכל

התמונות האטומיות של החינוך הישן

⊙ ללמוד זה להקשיב

⊙ ללמד זה להגיד

⊙ ידע הוא חפץ

⊙ התודעה היא מכל

⊙ תכלית הלמידה וההוראה היא תלמיד שיודע
(יש לו הרבה חפצים במכל)

התמונה הגדולה: שרשרת העתקה

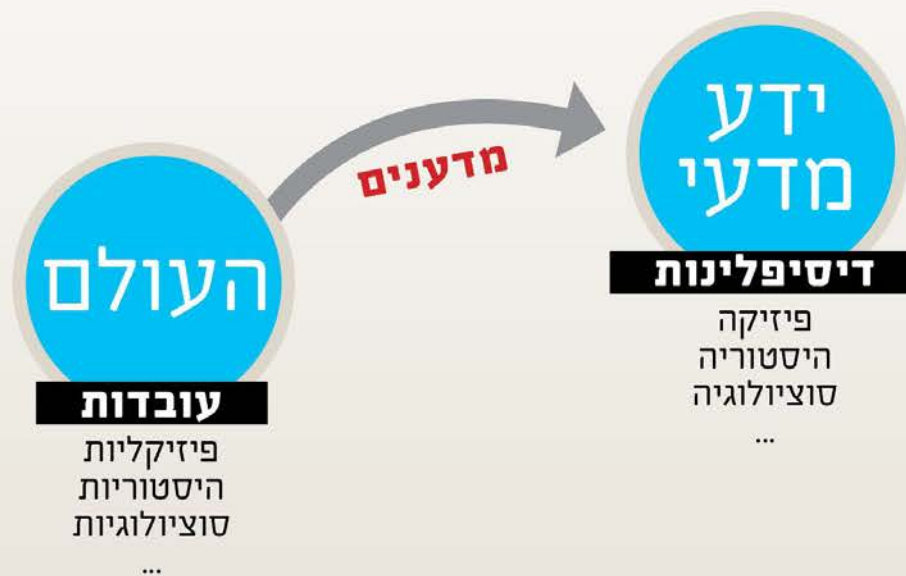

עובדות

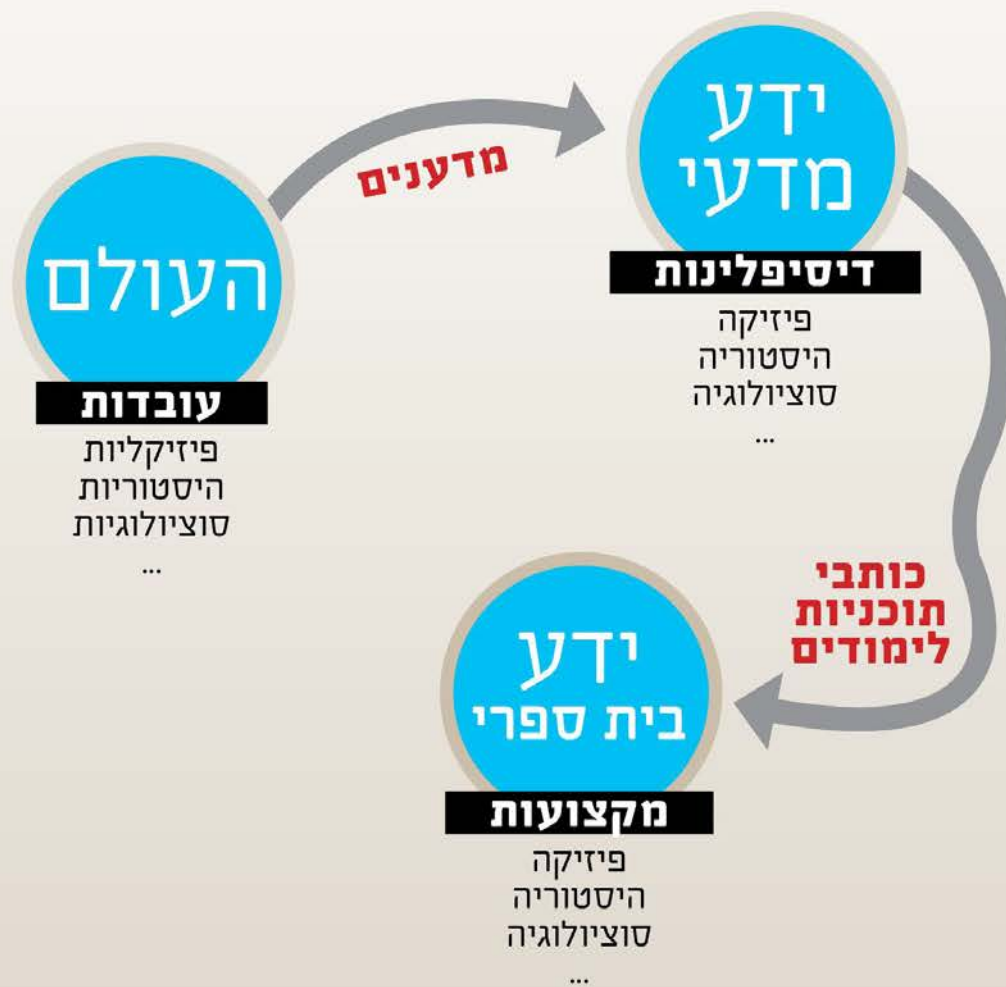
פיזיקליות
היסטוריות
סוציולוגיות

...

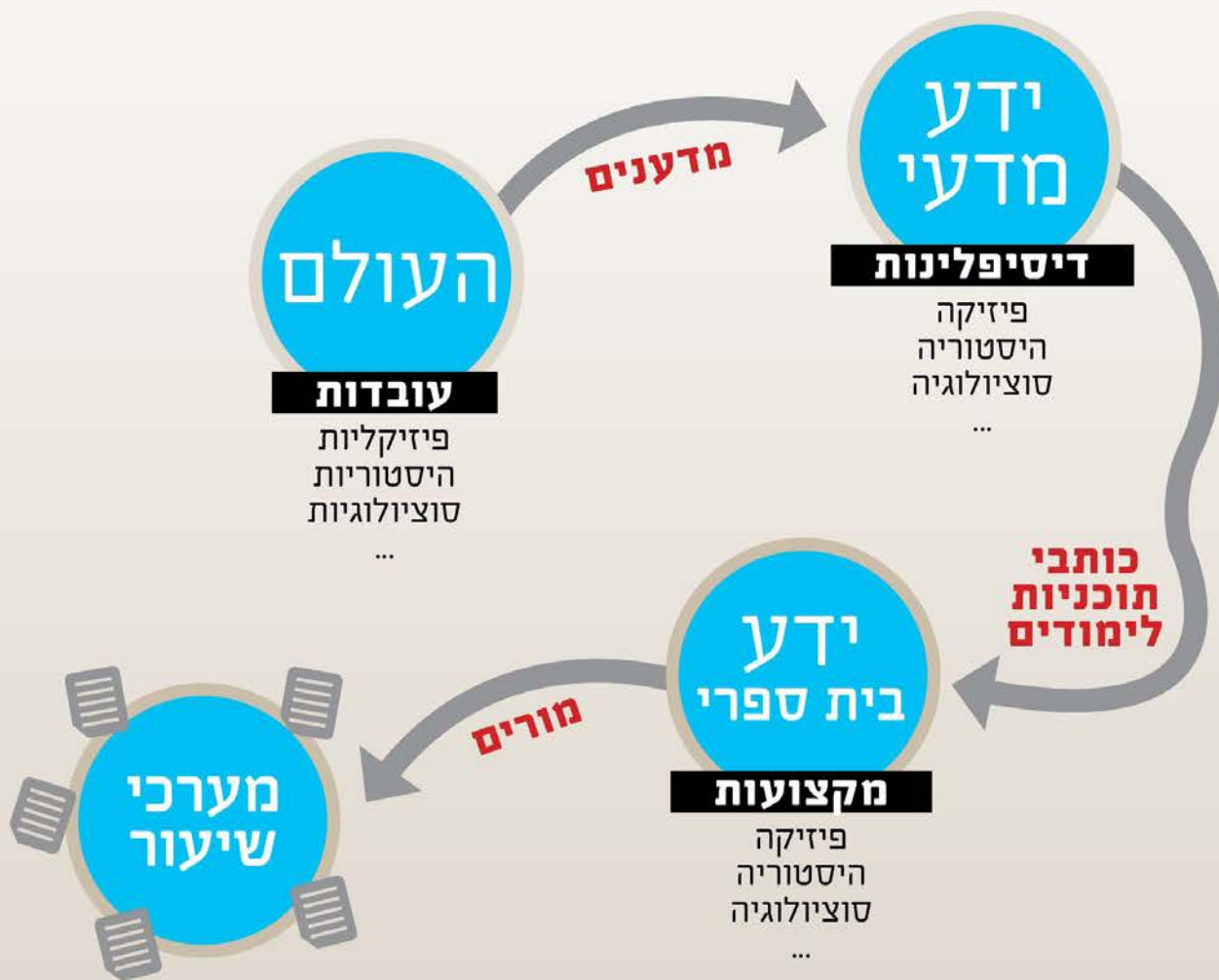
התמונה הגדולה: שרשרת העתקה

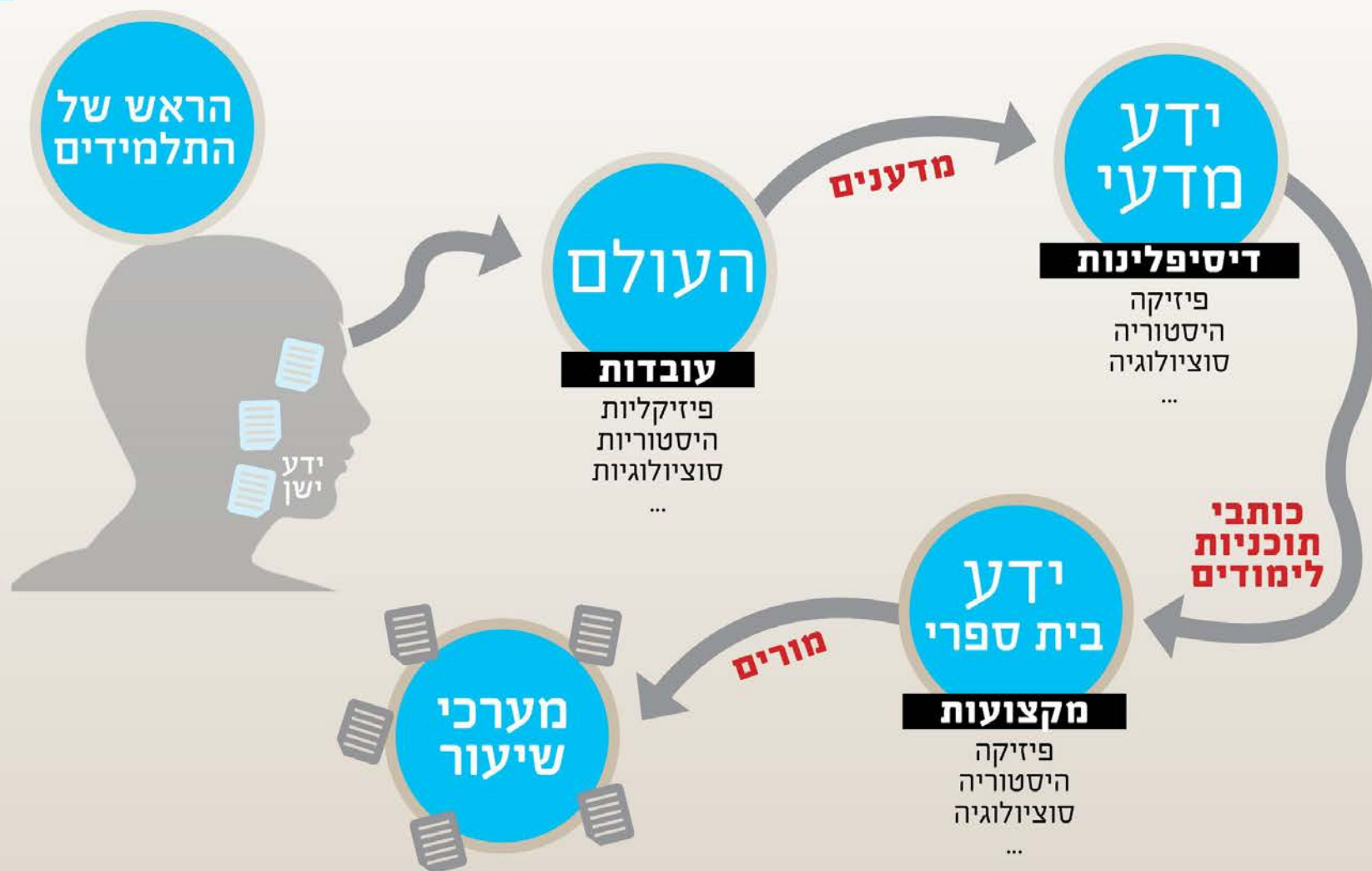
התמונה הגדולה: שרשרת העתקה

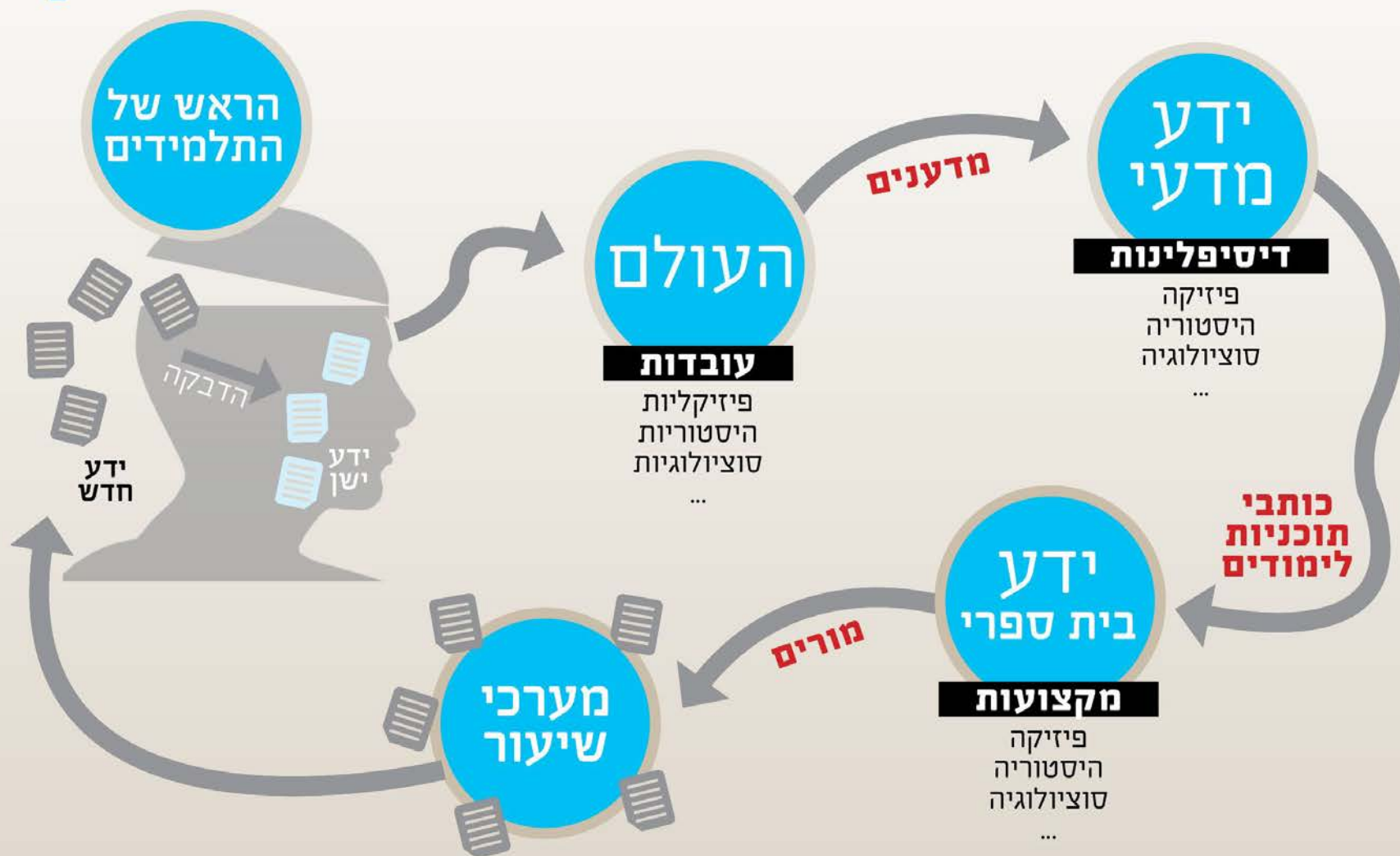
התמונה הגדולה: שרשרת העתקה

התמונה הגדולה: שרשרת העתקה

התמונה הגדולה: שרשרת העתקה

שאלה מתבקשת

⊙ מה רע בתמונות הללו?

⊙ וכי מה אתה עושה לנו כאן?

למידה \neq הקשבה

מעורבות בתהליך

+

הבנה בתוצר

=

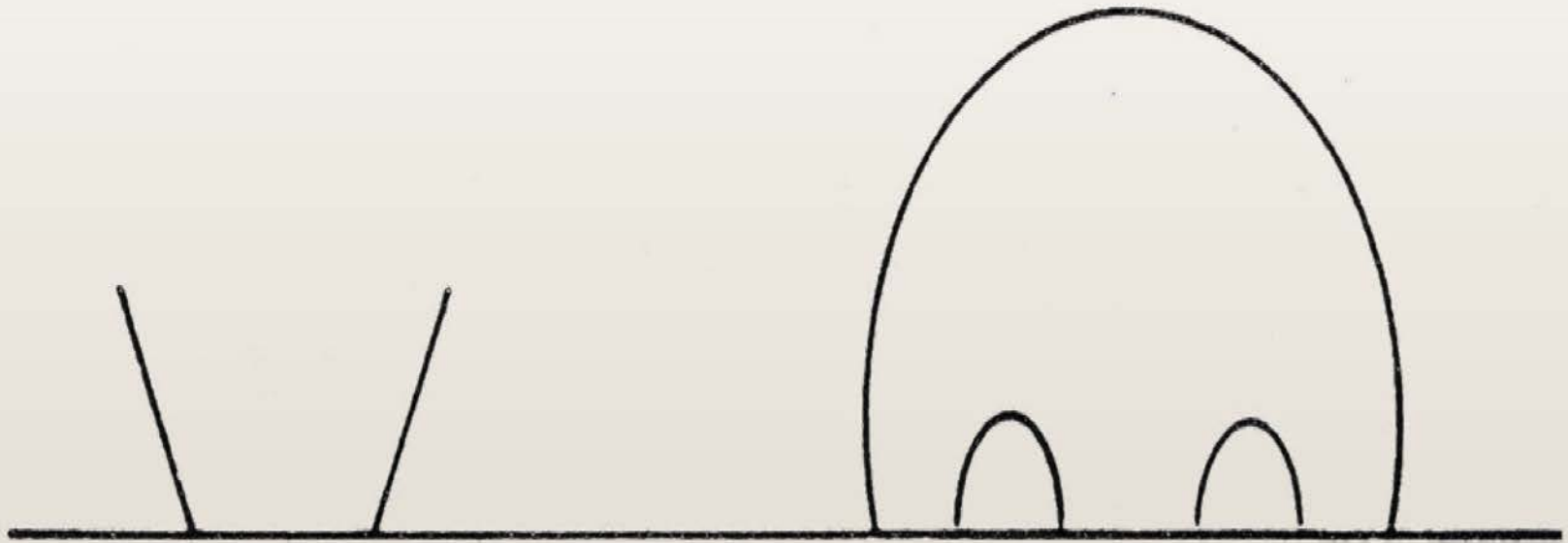
למידה טובה

מעורבות והבנה

מעורבות אגו / מעורבות משימה
(הנעה חיצונית / הנעה פנימית)

הבנה כמיקום; הבנה כביצוע

הבנה כמיקום

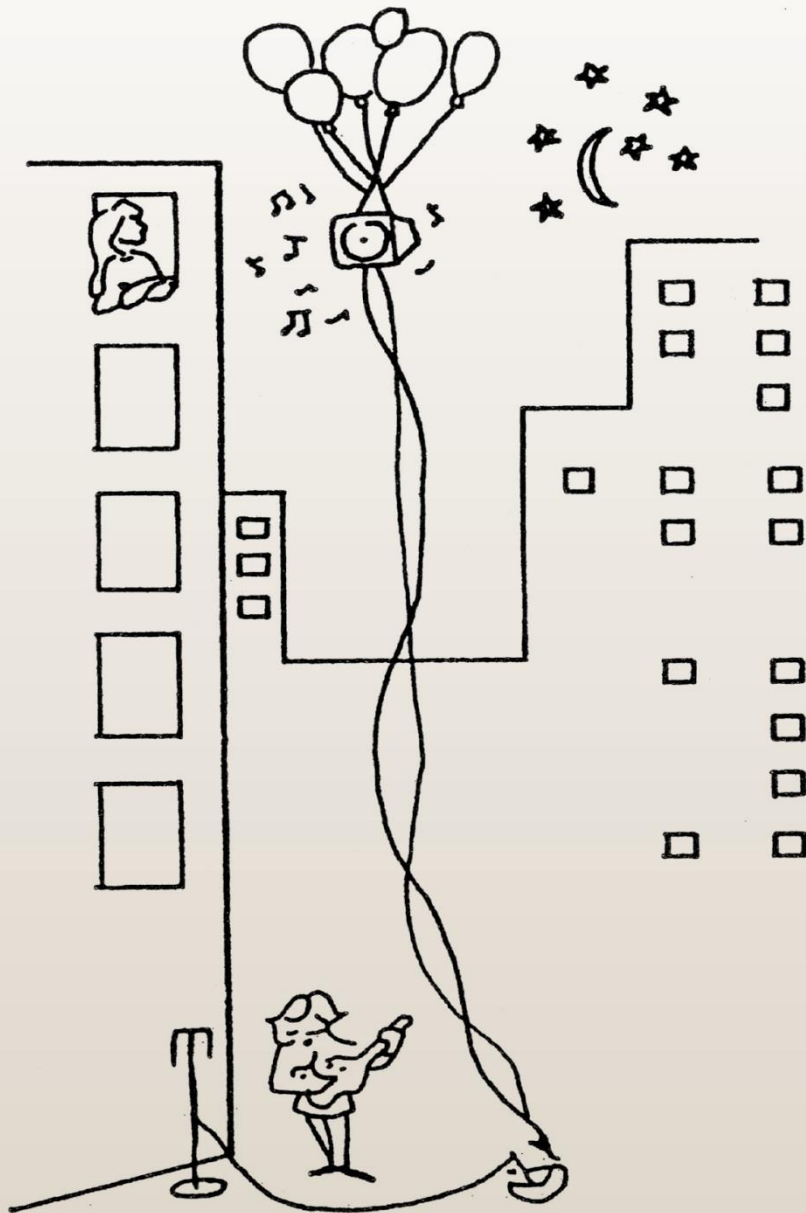

הבנה כמיקום

”אם הבלונים יתפוצצו, כל העניין נופל עליי. ואם החלון סגור הוא יחסום את הקול, ולבניינים האלה יש בידוד טוב. גם נתק כלשהו בחוטים יעשה בעיות. הכול תלוי בהספקה סדירה של חשמל. אפשר לצעוק אבל זה לא יגיע למעלה, וחוץ מזה מה הטעם!? אם המרחק היה קטן יותר, זה היה הרבה יותר פשוט. בעצם, מה רע בקשר פנים אל פנים. זה היה חוסך כל כך הרבה בעיות!”

מבינים? עיינו באיור בעמוד הבא...

הבנה כמיקום

הבנה כביצוע

להציג ידע	לפעול על ועם ידע	לבקר וליצור ידע
לבטא ידע במילים משלך	לנתח ולאחד ידע	להצדיק ולנמק ידע

הבנה כביצוע

להציג ידע	לפעול על ועם ידע	לבקר וליצור ידע
לבטא ידע במילים משלך	לנתח ולאחד ידע	להצדיק ולנמק ידע
להסביר ידע	למקם ידע	לגלות בעיות ומתחים בידע

הבנה כביצוע

להציג ידע	לפעול על ועם ידע	לבקר וליצור ידע
לבטא ידע במילים משלך	לנתח ולאחד ידע	להצדיק ולנמק ידע
להסביר ידע	למקם ידע	לגלות בעיות ומתחים בידע
לבנות מודל לידע	ליישם ידע	לשאול שאלות על ידע

הבנה כביצוע

להציג ידע	לפעול על ועם ידע	לבקר וליצור ידע
לבטא ידע במילים משלך	לנתח ולאחד ידע	להצדיק ולנמק ידע
להסביר ידע	למקם ידע	לגלות בעיות ומתחים בידע
לבנות מודל לידע	ליישם ידע	לשאול שאלות על ידע
לייצג ידע בדרכים מגוונות	להביא דוגמא; להמציא מטאפורה; לבצע השוואה; לעשות הבחנה.	לחשוף הנחות יסוד והטיות של ידע

הבנה כביצוע

להציג ידע	לפעול על ועם ידע	לבקר וליצור ידע
לבטא ידע במילים משלך	לנתח ולאחד ידע	להצדיק ולנמק ידע
להסביר ידע	למקם ידע	לגלות בעיות ומתחים בידע
לבנות מודל לידע	ליישם ידע	לשאול שאלות על ידע
לייצג ידע בדרכים מגוונות	להביא דוגמא; להמציא מטאפורה; לבצע השוואה; לעשות הבחנה.	לחשוף הנחות יסוד והטיות של ידע
לתאר נקודות מבט שונות על ידע	לבצע הכללה מפרטי ידע	לנסח ידע סותר לידע

הבנה כביצוע

להציג ידע	לפעול על ועם ידע	לבקר וליצור ידע
לבטא ידע במילים משלך	לנתח ולאחד ידע	להצדיק ולנמק ידע
להסביר ידע	למקם ידע	לגלות בעיות ומתחים בידע
לבנות מודל לידע	ליישם ידע	לשאול שאלות על ידע
לייצג ידע בדרכים מגוונות	להביא דוגמא; להמציא מטאפורה; לבצע השוואה; לעשות הבחנה.	לחשוף הנחות יסוד והטיות של ידע
לתאר נקודות מבט שונות על ידע	לבצע הכללה מפרטי ידע	לנסח ידע סותר לידע
להמציא פרשנויות לידע	לחזות תוצאות והשלכות של ידע	ליצור ידע על בסיס ידע

הבנה כביצוע

להציג ידע	לפעול על ועם ידע	לבקר וליצור ידע
לבטא ידע במילים משלך	לנתח ולאחד ידע	להצדיק ולנמק ידע
להסביר ידע	למקם ידע	לגלות בעיות ומתחים בידע
לבנות מודל לידע	ליישם ידע	לשאול שאלות על ידע
לייצג ידע בדרכים מגוונות	להביא דוגמא; להמציא מטאפורה; לבצע השוואה; לעשות הבחנה.	לחשוף הנחות יסוד והטיות של ידע
לתאר נקודות מבט שונות על ידע	לבצע הכללה מפרטי ידע	לנסח ידע סותר לידע
להמציא פרשנויות לידע	לחזות תוצאות והשלכות של ידע	ליצור ידע על בסיס ידע

תנאים ללמידה טובה

הנעה	התאמה	סביבה
תחומי משמעות	אינטליגנציות וסגנונות	גמישות
ערעור	הבנות	אקלים
ייחוס	אישיות ומצב ייחודיים	תיווך

תמונות אטומיות חלופיות

- ⊙ ללמוד זה להיות מעורב ולהבין
- ⊙ ללמד זה ליצור תנאים ללמידה טובה
- ⊙ ידע הוא מבנה או "סיפור שעובד"
- ⊙ התודעה היא פעילות פרשנית
- ⊙ תלמיד טוב הוא מי שיודע להתייחס לידע
(באופן חיובי, ביקורתי ויצירתי)

תודה על ההקשבה!

הערות... שאלות... מחאות...?

יורם הרפז

www.yoramharpaz.com

yorhar@netvision.net.il